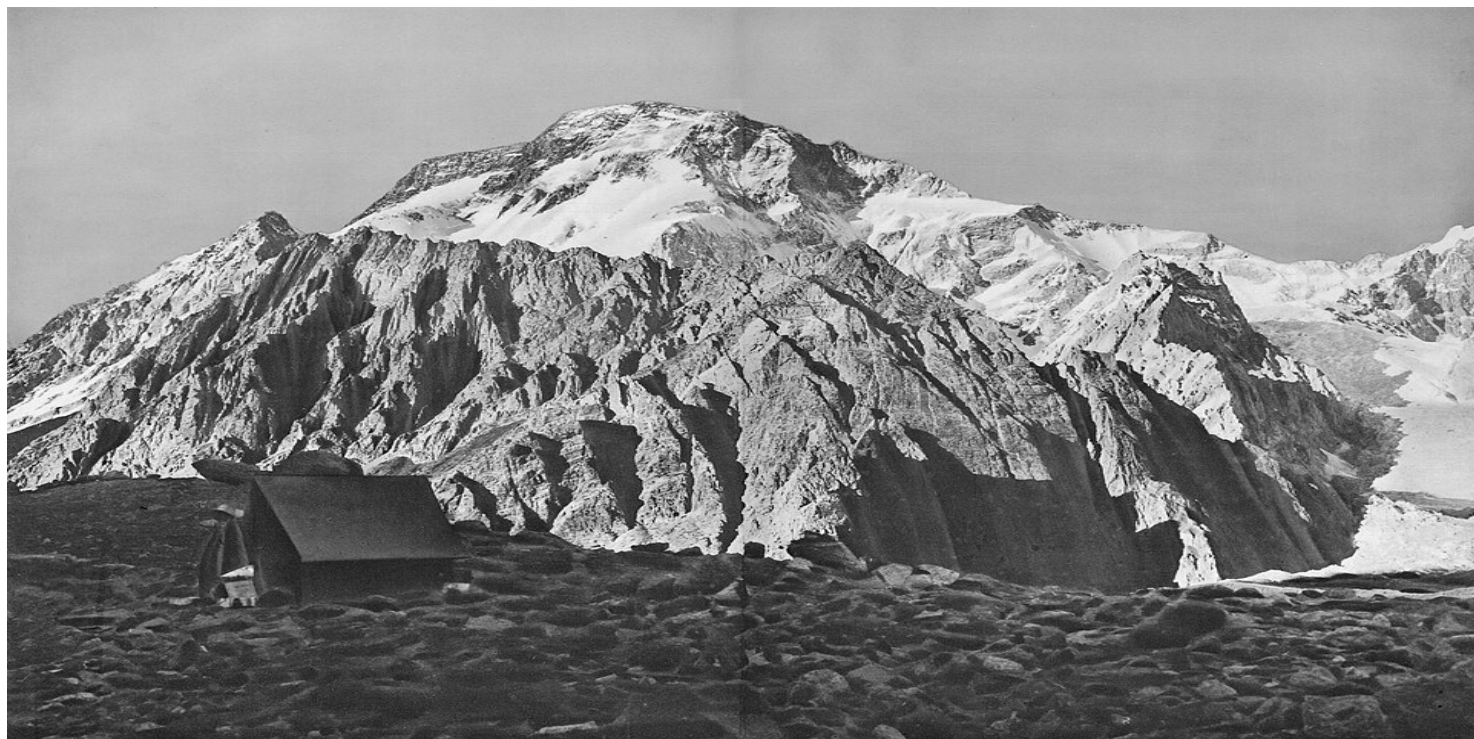

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/sport/128742,Aleksander-Lwow-Zwyciezyc-znaczy-przezyc.html>

Broad Peak, przed 1935 r. (fot. Vittorio Sella/domena publiczna)

ARTYKUŁ

Aleksander Lwow. „Zwyciężyć znaczy przeżyć”

OKRES HISTORYCZNY

(1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: WOJCIECH KUJAWA 28.09.2026

Jeden z legendarnych polskich himalaistów i alpinistów. Twórca miesięcznika „Góry i Alpinizm”, dwukrotnie odznaczony złotym medalem „Za wybitne osiągnięcia sportowe”.

Urodził się 18 września 1953 r. w Krakowie jako syn Borysa i Elżbiety z d. Berg. Ukończył Lotnicze Zakłady Naukowe we Wrocławiu, a następnie podjął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej. Ukończenie szkoły wyższej zajęło mu nieco ponad 10 lat. Nie wynikało to jednak z jakiejś przesadnej niechęci do nauki, lecz z częstego udziału w wyprawach wysokogórskich.

Ostatecznie na podstawie pracy magisterskiej związanej poniekąd z tematyką górską („Wymagania wytrzymałościowe i technika asekuracji jako podstawowe problemy zastosowania lin alpinistycznych”) w 1983 r. udało mu się uzyskać tytuł magistra inżyniera.

Z miłości do gór

Jak wynika z powyższego, w tym okresie góry dla Aleksandra Lwowa były niezwykle istotne, jeśli nie najistotniejsze. Przygodę z nimi rozpoczął w 1970 r. w Górach Sokolich (Sokolikach). W 1972 r. został członkiem Koła Wrocławskiego Klubu Wysokogórskiego (potem Klub Wysokogórski we Wrocławiu). Wkrótce przyszła kolej na Tatry, w których m.in. jest autorem pierwszych polskich przejść środkowej turni na Kołowym Szczycie czy Czarnego Filara na zachodniej ścianie Łomnicy.

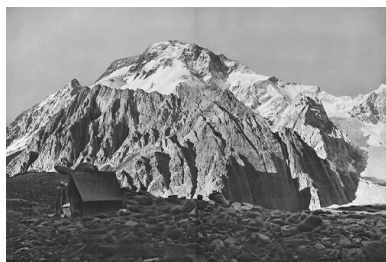
W kolejnych latach wspinał się w Alpach, Norwegii, Pamirze (Pik Rewolucji), Afganistanie (przejście nową drogą lewego filara szczytu Kohe Szachaur).

Końcówka dekady lat siedemdziesiątych przyniosła najwyższe góry. Na przełomie 1979/1980 r. Aleksander Lwow uczestniczył w zakończonej sukcesem zimowej wyprawie Andrzeja Zawady na Mount Everest (potem jeszcze wspinał się na najwyższy szczyt w 1986 i 1991 r.).

W Himalajach i Karakorum udało mu się dotrzeć na szczyty Manaslu (1984 r.; 8163 m), Lhotse (1986 r.; 8516 m), Czo Oju (1987 r.; 8201 m) i Gaszerbrum II (1993 r.; 8035 m). Dwukrotnie brał udział w wyprawach na K2 (1982 r., 1987/1988 r.; 8611 m) i Dhaulagiri (1983 r., 1985 r.; 8167 m).

Prawda o Broad Peak

W 1988 r. uczestniczył w pamiętnej wyprawie na Broad Peak (8051 m), podczas której wspólnie z Maciejem Berbeką próbowali zdobyć wierzchołek góry. Po niemal 8 godzinach ataku szczytowego i pogorszeniu pogody Aleksander Lwow na wysokości 7900 m zdecydował się na odwrót. Berbeka ruszył jednak w górę i osiągnął Rocky Summit (przedwierzchołek niższy od głównego o około 20 metrów), choć był przekonany, że dotarł na szczyt.

**Broad Peak, przed 1935 r. (fot.
Vittorio Sella/domena publiczna)**

**Broad Peak, 2004 r. (fot.
Wikimedia Commons/Kogo -
Praca własna/CC BY-SA 3.0)**

W tym czasie Aleksander Lwow oczekiwał na niego w namiocie, położonym na wysokości 7300 m. Tak opisywał on te chwile:

„Maciek nie powrócił do namiotu ani wieczorem, ani w nocy. Przez cały następny dzień zamieć nie słabła. W chwilach, kiedy pod naporem huraganu część namiotu unosiła się górę, byłem przekonany, że oto lada moment wiatr porwie mnie razem z moim wątłym schronieniem, uniesie jak balon i rzuci w przepaść [...]. Była 19, gdy Maciek niczym zjawą dotarł do namiotu. Bez słowa stanął [...] i czekał póki nie ściągnąłem mu raków. Był bardzo wyczerpany”¹.

Dzięki pomocy kolegów: Mirosława Dąsala, Mirosława Gardzielewskiego i Krzysztofa Wielickiego udało się bezpiecznie wspinaczy sprowadzić na dół. W świat jednak poszła nieprawdziwa wiadomość o pierwszym zimowym zdobyciu Broad Peak. O tym błędzie wiedzieli wszyscy uczestnicy wyprawy oprócz... Berbeki.

„Maciejowi nie powiedziano o pomyłce ani wtedy, ani później [...]. Nikt się na to nie zdobył: *leader* nie, gdyż zupełnie co innego podał w świat, koledzy nie, gdyż skoro nie kierownik, to czemużby oni, ja nie, bo o wszystkim wiedziałem »z trzeciej ręki«, no a poza tym z miejsca mogłoby to być postrzegane jako próba bagatelizowania mojej »porażki«. Mimo odmrożeń Berbeka był bardzo szczęśliwy i nikt nie miał serca tego szczęścia burzyć, a im więcej czasu mijało, tym trudniej było to uczynić”².

Sytuacja skomplikowała się jeszcze bardziej po powrocie do Polski, gdzie Berbekę uhonorowano medalem. Sprawa wyszła na jaw dopiero po kilku tygodniach, do czego przyczynił się Aleksander Lwow, a dokładnie – jego tekst w „Taterniczkach”, w którym przyznał, że Berbeka nie dotarł na szczyt Broad Peak, i dodał:

„Jest on niższy [przedwierzchołek] od głównego zaledwie o 17 metrów, lecz odległy od niego aż o ok. godzinę wspinaczki eksponowaną granią. Ta godzina więcej mogłaby po prostu Maćka zgubić. Może więc dobrze się stało, że nie zorientował się w swej pomyłce?”³.

Artykuł wywołał burzę w środowisku polskich wspinaczy, a Polski Związek Alpinistyczny oficjalnie przyznał, że nie udało się dotrzeć na szczyt góry.

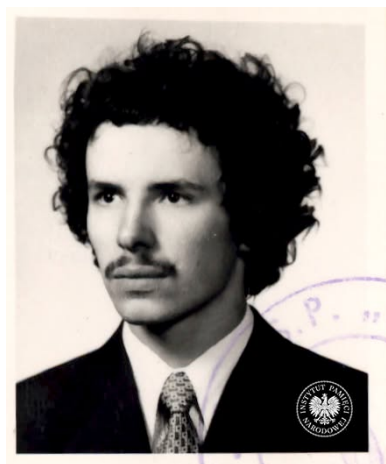
* * *

Z zapisów ewidencyjnych Służby Bezpieczeństwa wynika, że w latach osiemdziesiątych XX w. bezpieka starała się zwerbować go jako tajnego współpracownika i zarejestrowała jako kandydata na TW. Do pozyskania jednak nie doszło. O tych próbach i swojej odmowie Aleksander Lwow pisał potem w swej książce⁴.

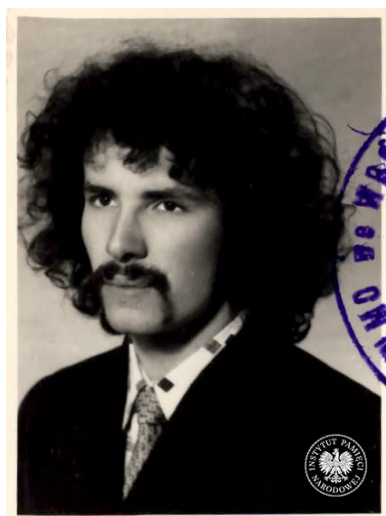
Aleksander Lwow w 1994 r. stworzył i przez 10 lat redagował właściwie pierwszy polski miesięcznik o tematyce górskiej „Góry i Alpinizm”.

Dwukrotnie uhonorowano go złotymi medalami „Za wybitne osiągnięcia sportowe”. W 1999 r. został

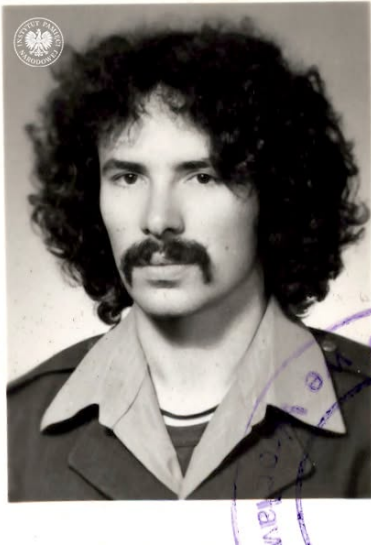
„zbiorowym” laureatem nagrody Kolos za zimową wyprawę na Mount Everest.

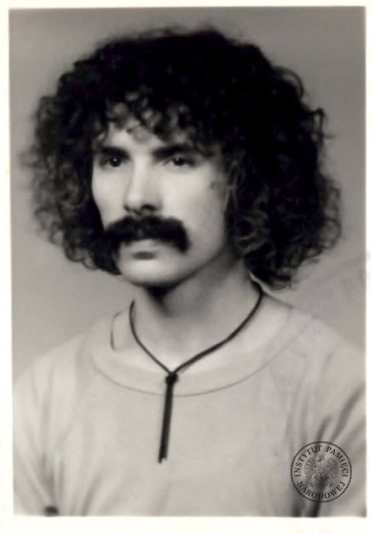
Aleksander Lwow, b.d. (fot. z zasobu AIPN)

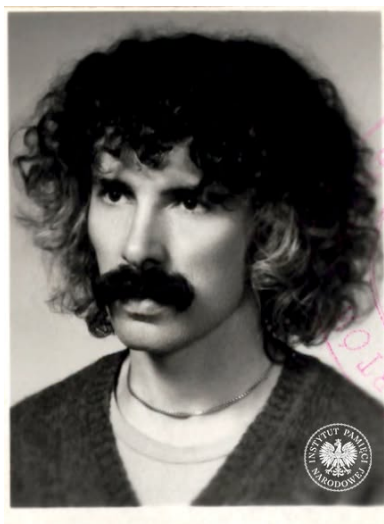
Aleksander Lwow, b.d. (fot. z zasobu AIPN)

**Aleksander Lwow, b.d. (fot. z
zasobu AIPN)**

**Aleksander Lwow, b.d. (fot. z
zasobu AIPN)**

Aleksander Lwow, b.d. (fot. z zasobu AIPN)

Prezentowane fotografie Aleksandra Lwowa pochodzą z jego akt paszportowych, przechowywanych w zasobie Oddziałowego Archiwum IPN we Wrocławiu.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

¹ Cyt. za: A. Lwow, „Zwyciężyć – znaczy przeżyć”, Kraków 1994, s. 172–173.

² A. Lwow, „Zwyciężyć – znaczy przeżyć”, Kraków 1994, s. 176.

³ Cyt. za A. Lwow, „Zwyciężyć znaczy przeżyć. Broad Peak po raz pierwszy w zimie”, „Taterniczek” 1988, z. 2, s. 15.

⁴ Zob. A. Lwow, „Zwyciężyć – znaczy przeżyć”, Kraków 1994, s. 106–111.

COFNIJ SIĘ